

Na volbě tématu diplomové práce Pavly Danielkové oceňuji jeho aktuálnost. Severská detektivka v posledních letech přispěla k resuscitaci tohoto literárního žánru, postupně likvidovaného seriálovou konkurencí, a pravidelně se ocitá na špici žebříčků nejprodávanějších knih. Je v současnosti jedním z nevlivnějších žánrů mainstreamové literatury, valorizovaným nadto svou mesaliací se společensko kritickým románem, jež ze severské detektivky činí v očích čtenářů něco víc než banální zábavu, a čtou ji proto beze studu za pokleslost svého vkusu.

Za tímto obratem ve vývoji detektivního žánru stojí Stieg Larsson a jeho dnes již kultovní trilogie Milénium; volba právě tohoto autora je proto zcela na místě. Druhý z analyzovaných spisovatelů Jo Nesbø je v současnosti nejznámějším a nejprodávanějším autorem severské detektivky. I v jeho případě tedy byla volba jednoznačná.

Teoretická část práce je vzornou kompilací relevantní odborné literatury, místy možná až příliš podrobnou, nicméně nikoli natolik, aby teoretická část převládla nad stěžejní částí interpretační. Praktická část práce jde po žánrově podstatných aspektech: charakteristice detektiva a způsobech narace; vzhledem k specifičnosti severské detektivky k tomu přistupuje ještě autorčin zájem o funkci společensko kritických motivů.

Diplomantka tvorbu obou zvolených autorů analyzovala na pozadí dosavadního vývoje detektivního žánru. Severská detektivka svou krutostí a přítomností společenské kritiky bezesporu navazuje především na tradici tzv. americké drsné školy. Nicméně autorka práce zajímavě demonstruje, oč brutálnější je současná severská detektivka než sebedrsnější příběh Dashiella Hammetta a oč jsou její detektivové patologičtější a negativističtější než skeptický, nicméně vnitřně stále ještě integrální Phil Marlowe.

Diplomantka rovněž dobře vymezila rozdíl mezi Nesbem a Larssonem. Z její analýzy vyplývá, že Larssonovo Milénium je spíš osobitým vybočením ze středního proudu detektivního žánru; možná proto mělo tak bouřlivý celosvětový úspěch, neboť bylo nejen napínavou četbou, ale i společensko kritickým románem, zaštiťeným nadto autorovým celoživotním politickým aktivismem. Naproti tomu Nesbøho romány se spíš nesou na vlně zájmu o kombinaci detektivního a společensko kritického žánru, podnětené Larssonovým Miléniem, ale mají blíže k tradiční podobě detektivky. K práci mám několik drobných připomínek:

Na s. 63 autorka užívá termín objektivní er forma (odkazujíc přitom na J. Holého), jenž není kompatibilní s jinou jí užitou terminologií, vztahující se k typologii vypravěčů (např. Vypravěč personální)

Příklady uvedené na s. 64 nelze dle mého názoru označit jako projev vypravěče – reflektora (každé perspektivizované vyprávění není reflektor).

Perspektivizované vyprávění není novinkou severské detektivky, běžně se vyskytuje už u A. Christie, byť spíše v její zralé tvorbě.

Rovněž vraždící dítě není takovou novinkou, jak se autorka domnívá. Setkáme se s ní kupodivu i ve viktoriánském světě A. Christie (v románu Hadí doupe).

Na s. 81 autorka tvrdí, že společenskokritický román patří ke stejné žánrové krajině jako detektivka a horor. Toto tvrzení považuji za mylné, stejně jako to, že souvisí s dobrodružnou literaturou. To platí pouze pro některé jeho typy, např. pro román – fejeton.

Navzdory těmto drobným lapsům pokládám diplomovou práci Pavly Danielkové za velmi zdařilou a plně ji doporučuji k obhajobě.